

Text for frontpage:

Ryzodeg®
FlexTouch®

100
enheder/ml

**Injektionsvæske, opløsning
i fyldt pen**

**70% insulin degludec/
30% insulin aspart**

Indlægsseddel: Information til patienten

Ryzodeg® 100 enheder/ml

Injektionsvæske, opløsning i fyldt pen

70 % insulin degludec/ 30 % insulin aspart

Læs denne indlægsseddel grundigt, inden du begynder at tage dette lægemiddel, da den indeholder vigtige oplysninger.

- Gem indlægssedlen. Du kan få brug for at læse den igen.
- Spørg lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, hvis der er mere, du vil vide.
- Lægen har ordineret dette lægemiddel til dig personligt. Lad derfor være med at give medicinen til andre. Det kan være skadeligt for andre, selvom de har de samme symptomer, som du har.
- Kontakt lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, hvis du får bivirkninger, herunder bivirkninger, som ikke er nævnt her. Se punkt 4.

Oversigt over indlægssedlen

1. Virkning og anvendelse
2. Det skal du vide, før du begynder at tage Ryzodeg®
3. Sådan skal du tage Ryzodeg®
4. Bivirkninger
5. Opbevaring
6. Pakningsstørrelser og yderligere oplysninger

1. Virkning og anvendelse

Ryzodeg® anvendes til at behandle sukkersyge (diabetes mellitus) hos voksne, unge og børn fra 2 år. Det hjælper kroppen med at sænke blodsukkerniveauet.

Dette lægemiddel indeholder to typer insulin:

- Basalinsulin kaldet insulin degludec – det har en langvarig blodsukkersænkende virkning.
- Hurtigtvirkende insulin kaldet insulin aspart – det sænker blodsukkeret hurtigt efter, at du har injiceret det.

2. Det skal du vide, før du begynder at tage Ryzodeg®

Tag ikke Ryzodeg®:

- hvis du er allergisk over for insulin degludec, insulin aspart eller et af de øvrige indholdsstoffer i Ryzodeg® (angivet i punkt 6).

Advarsler og forsigtighedsregler

Kontakt lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, før du tager Ryzodeg®. Vær specielt opmærksom på følgende:

- Lavt blodsukker (hypoglykæmi) - hvis dit blodsukker er for lavt, følg vejledningen for lavt blodsukker under punkt 4.
- Højt blodsukker (hyperglykæmi) - hvis dit blodsukker er for højt, følg vejledningen for højt blodsukker under punkt 4.
- Skift fra andre insulinpræparater - hvis du skifter fra en anden type, et andet mærke eller en anden

- fabrikant af insulin kan det medføre et behov for ændring af dosis. Tal med din læge.
- Brug af Pioglitazon sammen med insulin, se "Pioglitazon" nedenfor.
- Øjensygdom - hurtig forbedret blodsukkerkontrol kan være forbundet med en forværring af diabetisk øjensygdom der er forbigående. Tal med din læge, hvis du oplever øjenproblemer.
- Sikre at du anvender den rigtige type insulin - kontrollér altid insulinetiketten før hver injektion for at undgå utilsigtet forveksling af Ryzodeg® og andre insulinpræparater.

Hvis du har nedsat syn, se venligst punkt 3.

Børn og teenagere

Ryzodeg® kan anvendes til unge og børn fra 2 år med diabetes. Ryzodeg® skal anvendes med særlig forsigtighed hos børn i alderen 2 til 5 år. Risikoen for meget lavt blodsukker kan være større hos denne aldersgruppe. Der er ingen erfaringer med anvendelse af dette lægemiddel til børn under 2 år.

Brug af anden medicin sammen med Ryzodeg®

Fortæl altid lægen eller apotekspersonalet, hvis du bruger anden medicin eller har gjort det for nylig. Nogle lægemidler påvirker blodsukkeret, hvilket kan betyde, at din insulindosis skal ændres.

Nedenstående liste omfatter de mest kendte lægemidler, som kan påvirke din insulinbehandling.

Dit blodsukkerniveau kan falde (hypoglykæmi), hvis du tager:

- andre lægemidler til behandling af sukkersyge (oralt og som injektioner)
- sulfonamider, mod infektioner
- anabolske steroider, f.eks. testosteron
- betablokkere, for forhøjet blodtryk. De kan gøre det vanskeligere at genkende advarselssignalerne på for lavt blodsukker (se punkt 4 "Advarselssignalerne på for lavt blodsukker")
- acetylsalicylsyre (og andre salicylater), mod smerter og let feber
- MAO-hæmmere (monoaminoxidasehæmmere), mod depression
- ACE-hæmmere (angiotensin-konverteringsenzymhæmmere), mod visse hjertelidelser eller forhøjet blodtryk.

Dit blodsukkerniveau kan stige (hyperglykæmi), hvis du tager:

- danazol, lægemiddel, der virker på ægløsning
- oral prævention (p-piller)
- skjoldbruskkirtelhormoner, mod sygdomme i skjoldbruskkirtlen
- væksthormon, mod mangel på væksthormon
- binyrebarkhormoner, såsom kortison, mod betændelse
- sympatomimetika, såsom adrenalin, salbutamol eller terbutalin, mod astma
- thiazider, mod forhøjet blodtryk eller for meget vand i kroppen (væskeophobning).

Octreotid og lanreotid: til behandling af en sjælden lidelse med for meget væksthormon (akromegali). De kan enten øge eller reducere dit blodsukkerniveau.

Pioglitazon: lægemiddel i tabletform til behandling af type 2-diabetes. Nogle patienter med årelang type 2-diabetes og hjertesygdom eller tidligere slagtilfælde, som er blevet behandlet med pioglitazon og insulin, oplevede hjertesvigt. Fortæl det straks til din læge, hvis du oplever tegn på hjertesvigt såsom usædvanlig kortåndethed, hurtig vægtstigning eller lokale væskeansamlinger (ødem).

Kontakt lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, hvis et eller flere af ovenstående gælder for dig (eller du er i tvivl).

Brug af Ryzodeg® sammen med alkohol

Hvis du drikker alkohol, kan dit behov for insulin ændres. Dit blodsukkerniveau kan enten stige eller falde.

Derfor skal du kontrollere dit blodsukkerniveau oftere end normalt.

Graviditet og amning

Det vides ikke, om Ryzodeg® påvirker barnet under graviditeten eller amning. Hvis du er gravid eller ammer, har mistanke om, at du er gravid, eller planlægger at blive gravid, skal du spørge din læge eller apotekspersonalet til råds, før du bruger dette lægemiddel. Din insulindosis skal eventuelt ændres under graviditet og efter fødsel. Nøje kontrol med din diabetes er nødvendig under graviditeten. Forebyggelse af lavt blodsukker (hypoglykæmi) er især vigtigt for dit barns helbred.

Trafik- og arbejdssikkerhed

Hvis dit blodsukker er for lavt eller for højt, kan det påvirke din evne til at køre bil eller arbejde med værktøj eller maskiner. Hvis dit blodsukker er for lavt eller for højt, kan det påvirke din koncentrations- eller reaktionsevne. Det kan være farligt for dig selv eller andre. Spørg din læge, om du må køre bil:

- ▶ hvis du ofte har for lavt blodsukker
- ▶ hvis du har svært ved at vurdere, om du har for lavt blodsukker.

Vigtig information om nogle af indholdsstofferne i Ryzodeg®

Dette lægemiddel indeholder mindre end 1 mmol natrium (23 mg) per dosis. Det betyder, at lægemidlet stort set er natriumfrit.

3. Sådan skal du tage Ryzodeg®

Brug altid lægemidlet nøjagtigt efter lægens anvisning. Spørg lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, hvis der er noget, du er i tvivl om.

Hvis du er blind eller har nedsat syn og ikke kan aflæse dosistælleren på pennen, må du ikke bruge denne pen uden hjælp. Få hjælp af en person med normalt syn, som har fået undervisning i at bruge den fyldte FlexTouch® pen.

Den fyldte pen giver en dosis på 1-80 enheder i én injektion i trin af 1 enhed.

Du og din læge beslutter sammen:

- hvor meget Ryzodeg® du har behov for hver dag og til hvilke måltider
- hvornår dit blodsukkerniveau skal kontrolleres, og om du har behov for en højere eller lavere dosis.

Fleksibelt administrationsstidspunkt

- Følg altid lægens anbefalede dosis.
- Ryzodeg® kan tages én gang eller to gange om dagen.
- Brug lægemidlet sammen med et hovedmåltid(er): du kan ændre tidspunktet for dosering så længe at Ryzodeg® tages sammen med det største måltid(er).
- Hvis du vil ændre din sædvanlige kost, skal du først tale med lægen, sundhedspersonalet eller apoteket, da en kostændring kan ændre dit insulinbehov.

Lægen kan ændre din dosis ud fra dit blodsukkerniveau.

Når du bruger anden medicin, skal du spørge lægen, om behandlingen skal justeres.

Brug til ældre (> 65 år)

Ryzodeg® kan bruges til ældre, men det kan være nødvendigt at kontrollere blodsukkerniveauet oftere. Tal med lægen om ændringer i din dosis.

Hvis du har nyre- eller leverproblemer

Hvis du har nyre- eller leverproblemer, kan det være nødvendigt at kontrollere blodsukkerniveauet oftere. Tal med lægen om ændringer i din dosis.

Injektion af lægemidlet

Før du tager Ryzodeg® første gang, viser lægen eller sygeplejersken dig, hvordan du skal bruge den fyldte pen.

- ▶ Kontrollér navnet og styrken på pennens etiket for at sikre dig, at det er Ryzodeg® 100 enheder/ml.

Brug ikke Ryzodeg®

- ▶ i insulininfusionspumper.
- ▶ hvis pennen er beskadiget eller ikke har været opbevaret korrekt (se punkt 5 "Opbevaring").
- ▶ hvis insulinet ikke er klart og farveløst.

Hvordan du skal injicere

- ▶ Ryzodeg® gives som en injektion under huden (subkutan injektion). Du må ikke injicere i en vene eller en muskel.
- ▶ De bedste steder til injektion er foran på maveskindet, overarmen eller foran på låret.
- ▶ Skift sted inden for det område, hvor du injicerer hver dag, for at reducere risikoen for, at der opstår fortykkelse og sprækker i huden (se punkt 4).
- ▶ Anvend altid en ny nål ved hver injektion. Genbrug af nåle kan øge risikoen for blokerede nåle, hvilket kan føre til upræcis dosering. Kassér nålen sikkert efter brug.
- ▶ For at undgå doseringsfejl og potentiel overdosering, må du aldrig anvende en sprøjte til at udtage lægemidlet fra pennen.

Der er en detaljeret vejledning på den anden side af denne indlægsseddel.

Hvis du har taget for meget Ryzodeg®

Hvis du tager for meget insulin, kan dit blodsukker blive for lavt (hypoglykæmi) – se informationen i punkt 4 "For lavt blodsukker".

Hvis du har glemt at tage Ryzodeg®

Hvis du glemmer en dosis, skal du injicere den manglende dosis ved det næste store måltid samme dag og derefter genoptage din sædvanlige doseringsplan. Du må ikke injicere en dobbeltdosis som erstatning for den glemte dosis.

Hvis du holder op med at tage Ryzodeg®

Du må ikke holde op med at tage insulin uden først at have talt med din læge om det. Hvis du holder op med at tage insulin, kan det føre til et meget højt blodsukkerniveau og ketoacidose (en tilstand, hvor der er for meget syre i blodet) se informationen i punkt 4 "For højt blodsukker".

4. Bivirkninger

Dette lægemiddel kan som al anden medicin give bivirkninger, men ikke alle får bivirkninger.

Hypoglykæmi (for lavt blodsukker) kan forekomme med insulinbehandling (kan forekomme hos flere end 1 ud af 10 behandlede). Dette kan være meget alvorligt. Hvis dit blodsukker falder for meget vil du besvime. Alvorlig hypoglykæmi kan forårsage hjerneskade og kan være livstruende. Hvis du har symptomer på for lavt blodsukker skal du straks sørge for at øge dit blodsukker. Se information i "For lavt blodsukker" nedenfor.

Hvis du får en alvorlig allergisk reaktion (forekommer sjældent) overfor insulin eller andre af indholdsstofferne i Ryzodeg®, skal du stoppe med at tage dette lægemiddel og straks kontakte lægen. Tegn på alvorlig allergisk reaktion er:

- de lokale reaktioner spredte sig til resten af din krop
- du føler dig dårlig og sveder
- du begynder at kaste op
- du får åndedrætsbesvær
- du får hjertebanken og føler dig svimmel

Andre bivirkninger inkluderer:

Almindelige bivirkninger *(kan forekomme hos færre end 1 ud af 10 behandlede)*

Lokale reaktioner: Der kan forekomme lokale reaktioner på det sted, hvor du injicerer Ryzodeg®. Symptomerne kan være: smerter, rødme, udslæt, hævelse og kløe. Reaktionerne forsvinder normalt efter nogle dage. Kontakt din læge, hvis reaktionerne ikke er forsvundet efter nogle uger. Hold op med at tage Ryzodeg®, og søg straks læge, hvis reaktionerne bliver alvorlige. Se "alvorlig allergisk reaktion" ovenfor for mere information.

Ikke almindelige bivirkninger *(kan forekomme hos færre end 1 ud af 100 behandlede)*

Hævelse omkring leddene: Når du påbegynder behandling med lægemidlet, kan kroppen tilbageholde mere vand, end den skal. Det giver hævelser omkring ankler og andre led. Det er normalt kun kortvarigt.

Sjældne bivirkninger *(kan forekomme hos færre end 1 ud af 1.000 behandlede)*

Dette lægemiddel kan give allergiske reaktioner som udslæt, hævelse af tunge og læber, diarré, kvalme, træthed og kløe.

Hyp-pighed ikke kendt (kan ikke bestemmes ud fra tilgængelige data)

Hudforandringer på det sted, hvor du injicerer (lipodystrofi): Det vides ikke, om Ryzodeg® kan give lipodystrofi, men denne type hudforandringer er set med andre typer insulin. Fedtvævet under huden kan skrumpes ind (lipoatrofi) eller fortykkes (lipohypertrofi). Hvis du injicerer et nyt sted hver gang, kan det reducere risikoen for at udvikle disse hudforandringer. Hvis du bemærker disse hudforandringer, skal du fortælle det til din læge eller sygeplejerske. Hvis du bliver ved med at injicere det samme sted, kan disse reaktioner blive mere alvorlige og påvirke den mængde medicin, kroppen får fra pennen.

Generelle følger af behandling af sukkersyge

- For lavt blodsukker (hypoglykæmi)

For lavt blodsukker kan forekomme, hvis du:

drikker alkohol, tager for meget insulin, motionerer mere end normalt, spiser for lidt eller springer et måltid over.

Advarselssignalerne på for lavt blodsukker – de kan komme pludseligt:

Hovedpine, sløret tale, hurtig hjertebanken, koldsved, kold bleg hud, kvalme, usædvanlig stor sultfølelse, rysten eller nervøsitet eller bekymring, unormal træthed, svaghed og døsighed, forvirring, koncentrationsbesvær, kortvarige synsforstyrrelser.

Hvad du skal gøre, hvis du får for lavt blodsukker

- Spis glucosetabletter eller et andet meget sukkerholdigt produkt, såsom slik, kiks eller frugtjuice (medbring for en sikkerheds skyld altid glucosetabletter eller et meget sukkerholdigt produkt).
- Mål om muligt dit blodsukker, og sørg for at hvile dig. Det kan være nødvendigt at måle dit blodsukker mere end en gang, da der som ved alle basalinsulinpræparater kan være forsinkelse på forbedringen fra perioden med lavt blodsukker.
- Vent, indtil symptomerne på for lavt blodsukker er forsvundet, eller dit blodsukker er stabiliseret. Derefter kan du fortsætte med insulin som sædvanlig.

Hvad andre skal gøre, hvis du besvimer

Fortæl alle, du er sammen med, at du har sukkersyge. Fortæl dem, hvad der kan ske, herunder risikoen for, at du besvimer, når dit blodsukker bliver for lavt.

Fortæl dem, at hvis du besvimer, skal de:

- vende dig om på siden
- straks tilkalde lægehjælp
- **ikke** give dig noget at spise eller drikke, da du kan risikere at blive kvalt.

Du kan genvinde bevidstheden hurtigere, hvis du får en injektion af glucagon. Det kan kun gives af en person, der er instrueret i, hvordan det anvendes.

- Hvis du får glucagon, skal du også have glucose eller et sukkerholdigt produkt at spise, så snart du igen er ved bevidsthed.
- Hvis du ikke reagerer på glucagoninjektionen, skal du behandles på hospitalet.
- Hvis alvorligt lavt blodsukker ikke behandles inden for en vis tid, kan det medføre hjerneskade. Denne kan være kort- eller langvarig. Det kan i værste fald medføre døden.

Tal med lægen, hvis:

- dit blodsukker har været så lavt, at du er besvimet
- du har brugt en glucagoninjektion
- du har haft for lavt blodsukker nogle gange på det seneste.

Det kan nemlig være nødvendigt at ændre doseringen eller tidspunkterne for dine insulininjektioner, måltider eller motion.

► For højt blodsukker (hyperglykæmi)

For højt blodsukker kan forekomme, hvis du:

spiser mere eller dyrker mindre motion, end du plejer, drikker alkohol, får en infektion eller feber, ikke har taget tilstrækkeligt insulin, gentagne gange tager mindre insulin end nødvendigt, glemmer at tage insulin eller stopper med at tage insulin uden at tale med lægen.

Advarselssignalerne på for højt blodsukker – de kommer normalt gradvist:

Rødme og tør hud, døsighed eller træthed, mundtørhed, frugtagtig (acetonelugtende) ånde, hyppigere vandladning, tørst, appetitløshed, kvalme eller opkastning.

Disse symptomer kan betyde, at du har en meget alvorlig tilstand kaldet ketoacidose. Det er en ophobning af syre i blodet, da kroppen nedbryder fedt i stedet for sukker. Denne tilstand kan ubehandlet resultere i diabetisk koma og i værste fald død.

Hvad du skal gøre, hvis du får for højt blodsukker

- Mål dit blodsukkerniveau.
- Test urinen for ketoner.
- Søg straks lægehjælp.

Indberetning af bivirkninger

Hvis du oplever bivirkninger, bør du tale med din læge, sygeplejerske eller apoteket. Dette gælder også mulige bivirkninger, som ikke er medtaget i denne indlægsseddel. Du eller dine pårørende kan også indberette bivirkninger direkte til Lægemiddelstyrelsen via www.meldenbivirkning.dk eller ved at kontakte Lægemiddelstyrelsen via mail på dkma@dkma.dk eller med almindeligt brev til Lægemiddelstyrelsen, Axel Heides Gade 1, 2300 København S. Ved at indrapportere bivirkninger kan du hjælpe med at fremskaffe mere information om sikkerheden af dette lægemiddel.

Tal med lægen, apotekspersonalet eller sundhedspersonalet, hvis du får bivirkninger, herunder bivirkninger, som ikke fremgår af denne indlægsseddel.

5. *Opbevaring*

Opbevar dette lægemiddel utilgængeligt for børn.

Brug ikke dette lægemiddel efter den udløbsdato, der står på pennens etiket og karton efter "EXP".

Udløbsdatoen er den sidste dag i den nævnte måned.

Før ibrugtagning

Opbevares i køleskab (2°C - 8°C). Må ikke fryses. Må ikke komme for tæt på fryseelementet. Opbevar pennen med hættten på for at beskytte mod lys.

Under brug eller medbragt som reserve

Du kan medbringe din Ryzodeg® fyldte pen (FlexTouch®) og opbevare den ved stuetemperatur (ikke over 30°C) eller i et køleskab (2°C – 8°C) i op til 4 uger.

Lad altid hættten sidde på pennen, når den ikke er i brug, for at beskytte mod lys.

Spørg på apoteket, hvordan du skal bortskaffe medicinrester. Af hensyn til miljøet må du ikke smide medicinrester i afløbet, toiletet eller skraldespanden.

6. *Pakningsstørrelser og yderligere oplysninger*

Ryzodeg® indeholder:

- Aktive stoffer: insulin degludec og insulin aspart. Hver ml af opløsningen indeholder i alt 100 enheder insulin degludec/insulin aspart i forholdet 70/30 (svarende til 2,56 mg insulin degludec og 1,05 mg insulin aspart). Hver fyldt pen indeholder 300 enheder insulin degludec/insulin aspart i 3 ml opløsning.
- Øvrige indholdsstoffer: glycerol, metacresol, phenol, natriumchlorid, zinkacetat, saltsyre og natriumhydroxid (til pH-justering) og vand til injektionsvæsker (se punkt 2).

Udseende og pakningsstørrelser

Ryzodeg® er en klar og farveløs injektionsvæske, opløsning i en fyldt pen (300 enheder pr. 3 ml).

Pakningsstørrelser med 1 (med eller uden nåle), 5 (uden nåle) og multipakke med 10 (2 x 5) (uden nåle) fyldte penne a 3 ml.

Ikke alle pakningsstørrelser er nødvendigvis markedsført.

Indehaver af markedsføringstilladelsen og fremstiller

Novo Nordisk A/S

Novo Allé

DK-2880 Bagsværd, Danmark

Denne indlægsseddel blev senest ændret 10/2017

Du kan finde yderligere oplysninger om dette lægemiddel på Det Europæiske Lægemiddelagenturs hjemmeside <http://www.ema.europa.eu>.

*Ryzodeg®, FlexTouch®, NovoFine® og NovoTwist® er varemærker
ejet af Novo Nordisk A/S
Danmark*

© 2017
Novo Nordisk A/S

Brugervejledning til Ryzodeg® pen 100 enheder/ml injektionsvæske, opløsning i fyldt pen (FlexTouch®)

Læs denne brugervejledning omhyggeligt, inden du tager din fyldte FlexTouch® pen i brug.

Hvis ikke du følger denne vejledning omhyggeligt, kan du risikere at få for lidt eller for meget insulin, hvilket kan føre til et for højt eller for lavt blodsukkerniveau.

Tag ikke pennen i brug, før du har fået undervisning af lægen eller sygeplejersken.

Begynd med at **kontrollere pennen for at sikre dig, at den indeholder Ryzodeg® 100 enheder/ml**, og se derefter på nedenstående illustrationer, så du kan lære de forskellige dele af pennen og nålen at kende.

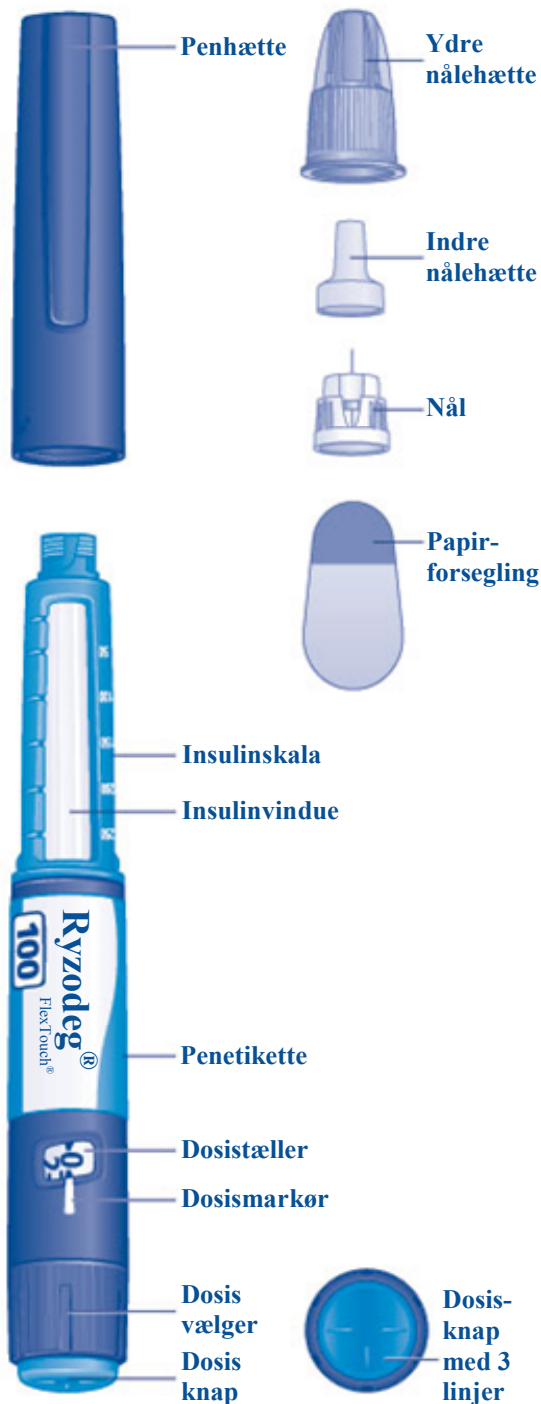
Hvis du er blind eller har nedsat syn og ikke kan aflæse dosistælleren på pennen, må du ikke bruge denne pen uden hjælp. Få hjælp af en person med normalt syn, som har fået undervisning i at bruge den fyldte FlexTouch® pen.

Pennen er en fyldt insulinpen med dosisindstilling og indeholder 300 enheder insulin. Du kan vælge **maksimum 80 enheder pr. dosis i trin af 1 enhed**. Pennen er beregnet til anvendelse sammen med Novotwist® eller Novofine® engangsnåle med en længde på op til 8 mm.

Vigtig information

Vær særligt opmærksom på denne information, da den er vigtig for at kunne anvende pennen korrekt.

Ryzodeg® fyldt pen og nål
(eksempel)
(FlexTouch®)

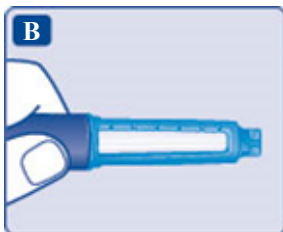
1 Klargør pennen

- **Kontrollér navnet og styrken på pennens etiket** for at sikre dig, at den indeholder Ryzodeg® 100 enheder/ml. Det er især vigtigt, hvis du tager flere typer insulin. Hvis du tager en forkert type insulin, kan dit blodsukterniveau blive for højt eller for lavt.

- **Træk penhætten af.**

- **Kontrollér, at insulinet i pennen er klart og farveløst.**
Kig i insulinvinduet. Hvis insulinet virker uklart, må du ikke bruge pennen.

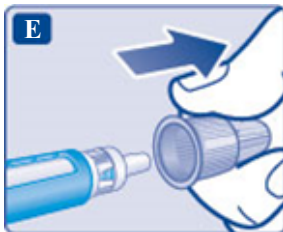
- **Tag en ny nål, og riv papirforseglingen af.**

- **Skub nålen lige ind på pennen. Drej, indtil den er spændt.**

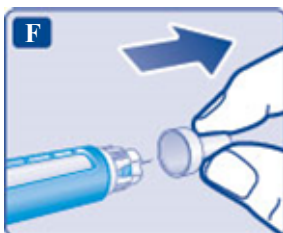

- **Fjern den ydre nålehætte og gem den til senere.** Du skal bruge den efter injektionen, når du skal fjerne nålen korrekt fra pennen.

- **Fjern den indre nålehætte og kassér den.** Hvis du forsøger at sætte den på igen, kan du komme til at stikke dig på nålen.

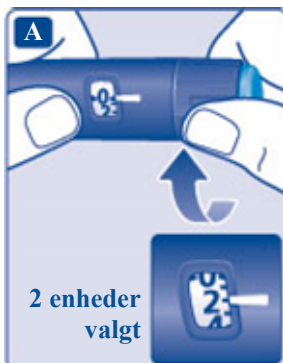
En dråbe insulin kan komme til syne på nålens spids. Det er normalt, men du skal stadig kontrollere insulingennemløbet.

- ⚠ **Brug altid en ny nål til hver injektion.**
Dette reducerer risikoen for urenheder, infektion, insulinlækage, tilstoppede nåle og upræcis dosering.
- ⚠ **Brug aldrig en bøjet eller beskadiget nål.**

2 Kontrollér insulingennemløbet

- **Kontrollér altid insulingennemløbet, før du starter.** Det er med til at sikre, at du får hele insulindosen.
- Indstil dosisvælgeren på **2 enheder**. Kontrollér, at dosistælleren viser **2**.

- Hold pennen, så nålen vender opad.
Bank let på toppen af pennen nogle gange, så eventuelle luftbobler stiger op til toppen af pennen.

- **Tryk på dosisknappen og hold den nede**, indtil dosistælleren er tilbage på 0. 0 skal være lige ud for dosismarkøren. En dråbe insulin skal komme til syne på nålens spids.

Der kan forblive en lille luftboble ved nålespidsen, men den injiceres ikke.

Hvis der ikke kommer nogen dråbe til syne, gentages trin 2A til 2C op til 6 gange. Hvis der stadig ikke kommer nogen dråbe til syne, skiftes nålen, og trin 2A til 2C gentages en gang mere.

Hvis der stadig ikke kommer en dråbe insulin til syne, skal du kassere pennen og tage en ny i brug.

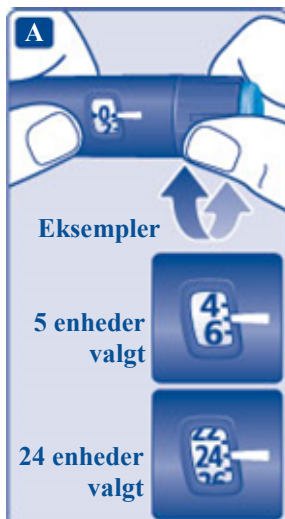
- ⚠ **Kontrollér altid, at der kommer en dråbe til syne** ved nålespidsen, før du injicerer. Dette sikrer gennemløb af insulinen. Hvis der ikke kommer en dråbe til syne, injicerer du **ikke** noget insulin, heller ikke selvom dosistælleren måske bevæger sig. Dette kan betyde, at nålen er tilstoppet eller beskadiget.
- ⚠ **Kontrollér altid gennemløbet, før du injicerer.** Hvis ikke du kontrollerer gennemløbet, kan du risikere at få for lidt eller slet ikke noget insulin. Dette kan føre til et for højt blodsukkerniveau.

3 Valg af dosis

- **Kontrollér, at dosistælleren står på 0, før du starter.** 0 skal være lige ud for dosismarkøren.
- **Indstil dosisvælgeren til den dosis, du har behov for**, efter lægens eller sygeplejerskens anvisninger.

Hvis du vælger en forkert dosis, kan du dreje dosisvælgeren frem eller tilbage til den rigtige dosis.

Pennen kan indstilles til højst 80 enheder.

Dosisvælgeren ændrer antal enheder. Kun dosistælleren og dosismarkøren viser, hvor mange enheder du vælger pr. dosis.

Du kan vælge op til 80 enheder pr. dosis. Når pennen indeholder mindre end 80 enheder, stopper dosistælleren ved det antal enheder, der er tilbage.

Dosisvælgeren klikker forskelligt, når den drejes frem, tilbage eller forbi det antal enheder, der er tilbage. Tæl ikke antal klik.

⚠ Brug altid dosistælleren og dosismarkøren til at se, hvor mange enheder du har valgt, før du injicerer insulinet.

Du må ikke tælle antal klik med pennen. Hvis du indstiller og injicerer en forkert dosis, kan dit blodsukkerniveau blive for højt eller for lavt.

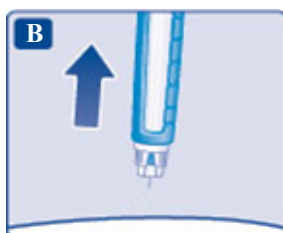
Du må ikke bruge insulinskalaen, da den ikke nøjagtigt viser, hvor meget insulin der er tilbage i pennen.

4 Injicer dosis

- **Stik nålen ind under huden,** som lægen eller sygeplejersken har vist dig.
- **Kontrollér, at du kan se dosistælleren.**
Du må ikke røre ved dosistælleren med fingrene. Det kan afbryde injektionen.
- **Tryk på dosisknappen, og hold den nede, indtil dosistælleren er tilbage på 0.**
0 skal være lige ud for dosismarkøren.
Du kan muligvis høre eller mærke et klik.
- **Lad nålen forblive under huden i mindst 6 sekunder.** Dette sikrer, at du får den fulde dosis.

- **Træk nålen og pennen lige op fra huden.**
Hvis der kommer blod til syne ved injektionsstedet, trykker du let på det med en vatpind. Du må ikke gnide på stedet.

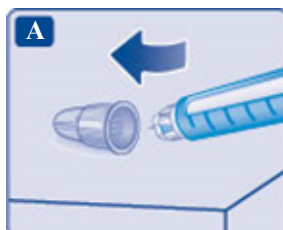

Du vil måske se en dråbe insulin ved nålens spids efter injektionen. Det er normalt og påvirker ikke din dosis.

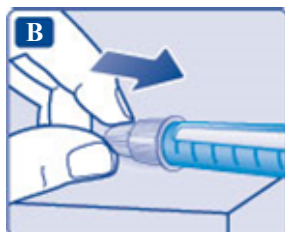
- ⚠ **Hold altid øje med dosistælleren, så du ved, hvor mange enheder du injicerer.**
Dosistælleren viser det præcise antal enheder. Tæl ikke antal klik. Hold dosisknappen nede indtil dosistælleren vender tilbage til 0 efter injektionen. Hvis dosistælleren stopper før den når 0, er den fulde dosis ikke blevet injiceret, hvilket kan føre til et for højt blodsukkerniveau.

5 Efter injektionen

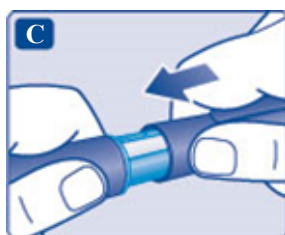
- **Før nålespidsen ind i den ydre nålehætte,** mens den ligger på en plan overflade, uden at røre ved nålen eller den ydre nålehætte.

- Når nålen er dækket, **skubbes den ydre nålehætte helt på.**
- **Skrue nålen af**, og kassér den sikkert.

- **Sæt penhætten på** pennen efter brug for at beskytte insulinet mod lys.

Kassér altid nålen efter hver injektion i en passende kanylebeholder. Dette reducerer risikoen for urenheder, infektion, insulinlækage, tilstoppede nåle og upræcis dosering. Hvis nålen er tilstoppet, injicerer du **ikke** noget insulin.

Når pennen er tom, kasserer du den uden en nål påsat, som lægen, sygeplejersken, apotekspersonalet eller de lokale sundhedsmyndigheder har fortalt dig. Afskaf ikke brugte nåle sammen med husholdningsaffald.

⚠ Forsøg aldrig at sætte den indre nålehætte på nålen igen. Du kan komme til at stikke dig på nålen.

⚠ Fjern altid nålen efter hver injektion og opbevar pennen uden påsat nål. Dette reducerer risikoen for urenheder, infektion, insulinlækage, tilstoppede nåle og upræcis dosering.

6 Hvor meget insulin er der tilbage?

- **Insulinskalaen** viser, **cirka** hvor meget insulin der er tilbage i pennen.

- Brug dosistælleren til at **se nøjagtigt, hvor meget insulin der er tilbage:**
Drej dosisvælgeren, indtil **dosistælleren stopper**.
Hvis den viser 80, er der **mindst 80 enheder** tilbage i pennen.
Hvis den viser **mindre end 80**, er det viste tal antallet af enheder, der er tilbage i pennen.

- Drej dosisvælgeren tilbage, indtil dosistælleren viser 0.
 - Hvis du skal bruge mere insulin end det antal enheder, der er tilbage i pennen, kan du fordele dosis mellem to penne.
- ⚠ Vær omhyggelig med at regne rigtigt, hvis du fordeler din dosis.**
Hvis du er i tvivl, skal du tage den fulde dosis med en ny pen. Hvis du fordeler din dosis forkert, kan du risikere at injicere for lidt eller for meget insulin, hvilket kan føre til et for højt eller for lavt blodsukterniveau.

⚠ Yderligere vigtig information

- **Hav altid pennen på dig.**
- **Medbring altid en ekstra pen og nye nåle,** hvis du taber eller beskadiger pennen eller nålene.
- Opbevar altid pennen og nålene **ude af syne og utilgængeligt for andre,** især børn.
- **Du må aldrig dele** din pen eller dine nåle med andre. Det kan føre til krydsinfektion.
- **Du må aldrig dele** din pen med andre. Din medicin kan være skadelig for andre.
- Omsorgspersoner **skal håndtere brugte nåle meget forsigtigt** – for at reducere risikoen for stikuheld og krydsinfektion.

Vedligeholdelse af din pen

Håndtér din pen med forsigtighed. Hård behandling eller misbrug kan føre til upræcis dosering, hvilket kan føre til et for højt eller for lavt blodsukterniveau.

- **Du må ikke efterlade pennen i bilen** eller andre steder, hvor den kan blive for varm eller for kold.
- **Udsæt ikke din pen for støv, snavs eller væske.**
- **Pennen må ikke vaskes, iblødsættes eller smøres.** Hvis det er nødvendigt, kan den rengøres med et mildt rengøringsmiddel på en fugtig klud.
- **Undgå at tabe pennen** eller slå den mod hårde overflader.
Hvis du taber den eller har mistanke om et problem, skal du sætte en ny nål på og kontrollere insulingennemløbet, før du injicerer.

- **Forsøg ikke at genfylde din pen.** Når den er tom, skal den kasseres.
- **Forsøg ikke at reparere din pen** eller skille den ad.